דברים תשפ"ג
אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון שס"ט

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9

חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **דברים**, והשבת הקרובה היא **שבת חזון**, וידוע מדברי הצדיקים – בפרט מתלמידי הבעש"ט הקדוש – שזמנים אלה הם זמנים מעולים מאד, עד כדי כך שמובא מצדיקים, שדווקא שבת חזון היא השבת הכי מעולה מכל השנה!

שבת 'חזון' נקרא ע"ש הפטרת השבוע "חֲזוֹן יְשַׁעְיָהוּ", ו'חזון' זה לשון של נבואה, ואמרו צדיקים, שבימים אלו, אדם שמרכז את ההסתכלות שלו, להסתכל על הפנימיות של העניינים, הוא זוכה לראות כבר מעין בנין ביהמ"ק.

אנחנו חוזרים על נקודה זו הרבה, כי זה דבר שאדם צריך להחדיר בעצמו היטב: **אנחנו, שזוכים לדעת מהאור של רבינו, אנחנו יודעים איך שרבינו מגלה לנו את הפנימיות שבכל דבר, ואיך שבדבר שנדמה לך כחושך ואפילה והתרחקות גדולה מאד – שם האור והגילוי וההתקרבות הכי גדולה!**

ולפי זה מובן העניין האמור, שדווקא שבת חזון, היא השבת הכי מעולה; במשך הדורות, היו אלו שנהגו שבשבת זו לא לבשו בגדי שבת, לא החליפו את המפות וכו', וכך נהגו במדינת אשכנז, שלא נהגו בגלוי ובפרהסיה שמחת השבת.

אבל תלמידי הבעש"ט הקדוש, ותלמידי תלמידיהם, נקטו גישה אחרת, ולגישה הזאת אנחנו מנסים לתת הסבר כפי האור של רבינו, שבמקומות אלו שנראים מאד חשוכים – שרוי אור גדול מאד, וכשזוכים להסתכל לפנים מן הכיסוי, עם הקדמה נכונה, אז זוכים באמת להתגלות של אור גדול מאד!

מובא בספר 'שער המלך'[1] [מוהרא"ש היה נוהג להזכיר זאת בימים אלו של

[1] לא החיבור שעל הרמב"ם, אלא חיבור אחר, והוא היה בזמן ההריגות שהיו באומן, רחמנא ליצלן [לפני שרבינו הגיע לאומן, כשמסרו נפשם על קידוש ה'], והוא מתאר את כל הנעשה באומן באותו הזמן וכו'.

חודש מנחם אב]: **׳חזון׳** ר״ת **ח׳צי ז׳עם ו׳חצי נ׳חמה**; וצריכים הסבר בדבר.

בפשטות הכוונה, שחציו הראשון של חודש מנחם אב – עד תשעה באב, הוא ״חצי זעם״, ענין של כעס ודינים, וחציו השני הוא ״חצי נחמה״, כי שבת הבאה היא **׳שבת נחמו׳**.

אך יובן היטב על פי מה שרבינו מלמד אותנו, איך אפשר להסתכל בפנימיות של כל דבר.

תחילה נקדים ונזכיר את אשר דיברנו בפרשת בהעלותך, בענין ״**שְׁתֵּי חֲצוֹצְרֹת כֶּסֶף**״ (במדבר י, ב), שמובא מהמגיד ממעזריטש זי״ע, ש׳**חצוצרות**׳ היא מילה מורכת מהמילים: ׳**חצי צורות**׳, דהיינו שכל דבר שבעולם זה ׳חצי של צורה׳.

ניקח לדוגמא: מטבע; יש לה שני צדדים, צד אחד עם צורה מסוימת, והצד השני עם צורה אחרת; זה מושג של ׳חצי צורה׳ הרגיל אצל אנשים.

והלימוד שהמגיד ממעזריטש מגלה בזה הוא, שכל דבר בעולם זה ענין של ׳**חצי צורה**׳, זאת אומרת: יש שני חצאים המתחברים ביחד.

נתחיל אצל האדם בעצמו: אדם בעצמו הוא ׳חצי צורה׳, כי יש לו גוף גשמי, והגוף הזה הוא ׳חצי׳...

אדם מסתכל ב׳ראי׳, ורואה את גופו הגשמי, לפעמים הוא לא כ״כ מרוצה מהגוף שלו – האף לא בדיוק כמו שרצה... אולי יעשה איזה ניתוח פלסטי, ישנה משהו... כל מיני דמיונות שיש לבני אדם... מדוע זה כך? כי נדמה לו ש״זה מה שאני״...

אבל באמת, הגוף שאתה רואה, הוא רק ׳חצי מהסיפור׳, יש חצי אחר – שהוא לא פחות מהחצי הראשון, והוא הרבה יותר מהחצי הראשון [כפי שיבואר להלן], וה׳חצי׳ הזה הוא הנשמה השוכנת בך!

לגוף האדם אין קיום נצחי, מגיע הזמן שלו, והוא נשאר לבד, וצריכים לשים אותו בתוך האדמה, כלשון המשנה (אבות ג, א) ״**כִּי עָפָר אַתָּה וְאֶל עָפָר תָּשׁוּב**״; משא״כ הנשמה שבתוך האדם, היא חלק אלוק ממעל, עצם עצמיות אלקותו יתברך, זה דבר שחי וקיים לעד!

ואת זה הקב״ה הכנים בתוך גוף האדם; ׳חצי צורה׳ שהוא הגוף, הוא מכיל בתוכו את הנשמה הקדושה, כי צריכים מקום לנשמה, היא לא יכולה

להיות באוויר... והיכן הוא המקום? הגוף!

נמצא א"כ, שגוף האדם הוא 'חצי צורה', והחצי השני זו הנשמה שלו.

והנה, עם עיניים גשמיות, אדם לא רואה את הנשמה שלו, עדיין לא המציאו 'רנטגן' שעמו יכולים לראות את הנשמה... אבל מי שיש לו עיניים קדושות, בחינת (תהלים לד, טז) "**עֵינֵי ה' אֶל צַדִּיקִים**", הוא רואה את הנשמה, ואדרבה, כשהוא מסתכל על אדם, לא מעניין כ"כ גופו הגשמי של אותו אדם, אלא עיקר הסתכלותו היא על הנשמה!

ופעמים רבות, אותה נשמה נמצאת בגלות גדולה מאד, כי אם אדם עדיין לא זכה להכיר את הנשמה שלו, נדמה לו שיש לו רק את גופו – "כך נולדתי, וכך אני נראה... לא שאלו אם אני כן אוהב את זה או לא אוהב את זה, כך אני נראה"... הוא עדיין לא זוכה לדעת שגופו הוא רק 'חצי מהסיפור', ולהלן יבואר שהגוף הוא לא 'חצי' מהסיפור אלא הוא אפילו 'פחות' מחצי... כי אם אדם זוכה סוף כל סוף להתוודע מגודל יקרת הנשמה שלו, אזי גם הגוף מתהפך לחתיכה של נשמה!

יש דבר כזה, שגם נשמיות הגוף יכול להיות משכן לאור הנשמה! שיזכה להזדכך בזיכוך כזה, שגם הגשמיות של האדם תימשך לרוחניות, וירצה תמיד לעשות רצון הקב"ה! ודבר שהוא רצון ה' – הוא עושה את זה בשמחה, ומאידך דבר שאין הוא רצון ה' – הוא מתרחק מזה, הגוף שלו לא נותן לו לעשות את זה! וכמו שישנם הרבה סיפורים כאלה על צדיקים...

בהר סיני, כשהקב"ה צוה למשה רבינו שיעשה גדר וגבול שלא יעלו אל ההר, ואמר לו שיאמר להם שוב "לֶךְ רֵד וגו' וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם אַל יֶהֱרְסוּ לַעֲלֹת אֶל ה'" וגו', משה רבינו ענה להקב"ה: "**לֹא יוּכַל הָעָם לַעֲלֹת אֶל הַר סִינָי כִּי אַתָּה הַעֵדֹתָה בָּנוּ לֵאמֹר הַגְבֵּל אֶת הָהָר וְקִדַּשְׁתּוֹ**"; ופירשו צדיקים את דברי הפסוק הזה עפ"י הדרך הנ"ל, שאם הקב"ה צוה משהו – הגוף לא יכול לעשות אחרת, וזהו שמשה רבינו אומר להקב"ה: 'הרי אתה כבר אמרת לנו כך, ואם ככה ציווית, הרי "**לֹא יוּכַל הָעָם לַעֲלֹת**"... כי איך אפשר לעלות אחר שהקב"ה אמר לא לעלות?!'... כי אדם ששומע את ציווי ה', והוא מכנים בעצמו באמת את רצון הקב"ה, מה שייך שיעשה כנגד רצון ה'?...

והבעיה היא, שלא תמיד ברור לאדם מהו רצון ה׳, והוא מתוסכל איך ומה וכו׳, אבל מיד כשאדם יודע מהו רצון ה׳, אזי ״לֹא יוּכַל הָעָם לַעֲלֹת״ – זה בלתי אפשרי לעבור על ציווי ה׳...

נמצא אפוא, שהגוף כבר נכנע לגמרי, והנשמה היא השולטת... אמנם זה עדיין בגדר ׳חצי׳, כי הגוף הוא ׳חצי מכובד׳, כי זה מה שכולם רואים בעיניהם, אבל כדי לראות את הנשמה צריכים עיניים מיוחדות, ועל כן היא גם ׳חצי׳, **וכל העבודה של האדם היא לייחד את שני ׳חצי הצורות׳ האלו ביחד, ולעבוד עימם את הקב״ה, לדעת שזו ׳צורה׳ אחת!**

ונמשיך את המשל הנ״ל גבי מטבע: יש לאדם מטבע חשוב מאד [לא עשר אגורות... אלא של כסף או של זהב, כמו המטבעות שמשתמשים לפדיון הבן, ששווים כמה מאות שקלים], וכי אדם יחשוב לחתוך אותו באמצע ולהפרידו?... זה מטבע אחת, שיש לה שני צדדים, והם מחוברים ביחד.

כך הוא האדם: יש לו נשמה קדושה השוכנת בתוך הגוף, ועם שניהם הוא צריך לעבוד את הקב״ה! **זו עיקר העבודה!**

דוגמא נוספת לעניין של ׳חצי צורות׳, הנוגעת לכל חיי האדם: כשזוכה להתחתן נעשה ג״כ ענין של ׳חצי צורות׳.

כי בעצם, שתי נשמות הזוג – אחד הם (כמובא בדברי רבינו בליקו״מ ח״א סי׳ רם״ה), ׳זוג׳ זה שני חלקים של נשמה אחת!

לעיל הזכרנו שנשמת האדם היא ׳חצי מהסיפור׳, ועתה מבואר שגם בנשמה הזאת יש ענין של חצי – הוא חצי, ובת זוגו היא חצי [נמצא שהנשמה בעצמה היא רבע], ושניהם ביחד זו ׳צורה אחת׳!

ואם בני אדם היו יודעים את זה, הם היו מסתכלים על כל העניין של נישואין בדרך אחרת לגמרי... כי בדיוק כפי שאדם לא מכיר את החשיבות שיש לנשמתו השוכנת בתוך גופו, ואיך מאחדים את שניהם ביחד שיעשו ביחד רצון הקב״ה, אותו דבר בזוגיות ובחיי נישואיו: אם אדם היה מכיר את העניין הזה, תחילה הוא היה מתפלל כבר מגיל צעיר ׳**רבש״ע, אני רוצה להתחתן! אני רוצה לבנות בית נאמן בישראל!**״ מדוע? כי בזה אני משלים את הנשמה שלי!

כי כשאדם הוא לבדו – ללא בת זוגו, הוא 'פלג גוף' [כדאיתא בזוה״ק ומפרשים]; כפי שהוא חצי בנשמתו – כן הוא חצי בגופו.

כשאדם שומע שנשמתו היא רק חצי, ונשמת אשתו זה החצי השני, הוא מאמין בזה, אבל כששומע שכך הוא גם בגוף – שללא אשתו הוא 'פלג גוף', הוא מתפלא מאד: 'וכי גם הגוף שלי הוא חצי?!' הוא לא מבין את זה... **אבל כך הוא!**

הכלל, האדם בעצמו – בין בגופו ובין בנשמתו – הוא רק 'חצי', וכשזוכה להתחתן, הכל מתאחד!

אלו דברים הנעלמים מעיני כל חי, ומזכיר סיפור נורא שהיה אצל הרה״ק ר' חיים מצאנז זי״ע [בעל ״דברי חיים״], שבילדותו הוא קיבל מכה ברגלו, והיה בזה סיפור שלם, כי קיבל זאת מאיזה מלמד, והיה נִכֶּה בגלל זה, וגופו היה שבור וכו', וסבל מזה הרבה מאד.

כשדיברו לו שידוך עם הרבנית שלו, היא לא נמשכה אחריו כ״כ – מהמראה החיצוני, כי בפנימיותו היה צדיק קדוש, אבל היא לא הכירה עדיין ממי מדברים פה... הרי מדובר בהרבי מצאנז – קדוש עליון, מגדולי אבות החסידות, כל עסקו הוא בתורה, עבודה, וגמילות חסדים, אבל לא ידעה כל זאת, ועל כן בעת שדיברו השידוך, היה קשה לה קצת עם המראה – כי היה נִכֶּה כנ״ל, וצלע מעט על רגלו וכו', ועל כן לא רצתה את השידוך בתחילה.

והנה, להרה״ק מצאנז היה שיחה עמה, ואמר לה: **'תדעי, קודם שירדנו לזה העולם, כשהנשמות והגופים עדיין היו בשמים, נגזר עלייך שיהיו לך את כל החסרונות הללו – שתהיי צולעת וּנְכֶה וכו', ובשמים קיבלתי על עצמי, שיבואו עליי כל החסרונות הללו – במקומך, כי לאשה זה הרבה יותר קשה וכו', לכן תדעי שמה שאתה רואה אצלי – היה אמור להיות לך, ולקחתי זאת על עצמי'**... איזה דבר מבהיל!

היא היתה צדיקה ויראת שמים, וכשהיא שמעה דבר כזה, והיא ראתה שהוא אומר לה כזה דבר, היא הבינה שיש לה עסק עם צדיק... ולכן הסכימה לשידוך.

זו דוגמא מוחשית לעניין האמור, ששני בני הזוג זה דבר אחד ממש!

ואם אדם היה יודע את זה – הוא היה ניגש לכל העניין של שידוכים עם

ענין אחר לגמרי, כי יודע ש״הנה פה אני זוכה להשלים את עצמי!״...

וכמה זה יעזור לו להיזהר כל החיים בשלום בית, כי תמיד יעשה את החשבון הזה ״אנחנו אחד ממש!״... תמיד מכנים בעצמו ידיעה זו, וממילא יש לו שלום בית נפלא, כי מבין שהוא ואשתו זה אחד ממש!

כשיד אחת כואבת לאדם, הוא לא יהיה טיפש ויכה אותה עם ידו השניה, הוא לא יכעס ויתרגז על היד השניה שלו ״מדוע היא כואבת״, הרי זה הגוף שלך, ואתה צריך להסתדר עם זה... אם כואב לך משהו – תבקש איזו עצה, תלך לחבוש את זה, אבל בוודאי שלא תתעצבן על היד שלך מדוע היא כואבת...

אם אדם היה ניגש לחיי נישואין עם אותה גישה ואותה הבנה, שזה חלק ממך ממש, הרי שהוא היה נזהר בתכלית הזהירות בכל מיני אפנים שבעולם שלא תהא איזו תקלה כלשהי, ואם קרה משהו – הרי זה אתה!

פעמים שקורה משהו בבית, והבעל מאשים את אשתו, או אשה מאשימה את בעלה, אבל אם יתבוננו בדבר זה: **הרי אתה ׳חצי צורה׳ ואת ׳חצי צורה׳, ורק ביחד זה שלם!** הם היו מנסים לעשות מה שיכולים כדי שהכל ילך על נכון, ובדיוק כפי שאדם מנסה להבין את הנשמה שלו...

אם אדם לא זכה להתפלל, ללמוד, לקיים מצוות, הוא מרגיש רעבון וצימאון, וחסר לו, והוא מנסה בכל דרך להשלים את זה, אותו דבר בזוגיות, שאדם מבין שצריכים להשלים! ואת מי משלימים? **אנחנו משלימים את עצמנו ביחד!**

כשקורה משהו בבית, יש אדם שמראה שהוא ׳עושה טובה׳, אז הוא אומר ״טוב, בסדר, אני מוותר״... **וכי כשכואבת לך היד אתה אומר ״בסדר, אני מוותר לך״?! אלא אתה עושה את הכל כדי שתוכל לרפאות את זה ולסדר מה שצריכים... כך צריך להיות בזוגיות: לא שאתה ׳עושה טובה׳, ואתה ׳מוותר׳, ׳מבליג׳, אלא אתה מנסה להביא רפואה ומנוחה לעצמך! כי אתם אחד ממש!**

נמצא אפוא, שיש לנו דוגמא נוספת לעניין של **׳חצי צורה׳**, וביחד ישנה **׳צורה שלימה׳**, וממילא אדם ניגש לכל העניין הזה בצורה אחרת לגמרי... יש לבני אדם כל מיני דמיונות בעניין שלום בית: ״זה לא כפי שחשבתי... אני

חיפשתי מישהי אחרת"... את מי אתה מחפש?! מה אתה מחפש?! וכי אתה כבר מושלם בכל השלימות שמגיע לך ג"כ המושלמת מכל השלימות?!... זה לא ככה!

זה מה שמוהרא"ש כותב במאות ואלפי המכתבים, שיש בני אדם המחפשים שידוך שנים ע"ג שנים, ומחכים אולי תבוא נסיכה על סום לבן עם שקיות של כסף... אני אחכה... וגם האשה אומרת אותו דבר: אחכה על נסיך שיבוא על סום לבן עם שקי כסף... והיא נשארת ככה, עם החלומות שלה...

מוהרא"ש תמיד מסיים את השיחה הזאת במאמר החכם: "**הַזְּמַן הוּא אוֹיֵב גָּדוֹל מְאֹד**"; הזמן לא מחכה לאדם... אם אתה לא עושה מה שאתה צריך לעשות, הוא בורח... והנה אדם רואה שעברו כ"כ שנים, ועד מתי יחכה...

כי בדברים אלו אין לנו מושג, ואדם צריך להשליך מעליו את כל הדמיונות שלו, וכמו הסיפור הנ"ל עם הרבי מצאנז ואשתו הרבנית, שבאמת לפעמים זה יכול להיות הפוך, אדם נפגש לשידוך, ואולי האשה הזאת היא לא 'מלכת היופי', ולא העשירה הכי גדולה, ולא מיוחסת וכו', ולכן הוא מחכה... אבל תתבונן: **אולי בשמים היא לקחה את החיסרון שלך, ובאמת אתה חיית צריך להיות ככה, ולקחה זאת על עצמה... וביחד בעז"ה בונים בית נאמן בישראל!**

זה הענייַן של '**חצי צורה**', והוא באמת נוגע לכל העניינים שבעולם – הן עם חברים, והן בין רבי לתלמיד, תמיד יש העניין של 'חצי', שאדם יודע שהוא רק חצי, והוא מנסה תמיד להשלים את החצי השני.

ועתה נשוב לתחילת דברינו: הזכרנו בשם הספר 'שער המלך', ש'**חזון**' זה ר"ת **ח**'צי **ז**'עם **ו**'חצי **נ**'חמה; וכנ"ל פירושו בפשטות עפ"י מחשבה פשוטה של האדם, כי חודש מנחם אב, עד תשעה באב הוא ענין של זעם, ואח"כ באה הנחמה.

אבל באמת, אלו שני חצאים של גוף אחד, וכפי שהקדמנו לומר מרבינו ז"ל, שצריכים למצוא תמיד את הדבר הטוב – אם זה ההרחבות שבתוך הצרות, אם זה הגילויים שבתוך ההסתרות, שזה מה שרבינו מלמד אותנו (ליקו"מ ח"א סי' נו) שיש הסתרה, ויש הסתרה שבתוך הסתרה, ודיקא שם הוא הגילוי הכי גדול!

נמצא א"כ, ש'**חצי זעם וחצי נחמה**' הם ביחד, וכשיש את ה'**חצי זעם**' – היינו שמבחוץ נראה כדברים קשים, אני מחפש את ה'**חצי נחמה**', ומה נעשה מזה? 'חזון' – נבואה ורוח הקודש, כי 'חזון' זו מדרגה גבוהה של נבואה ורוה"ק, הכתוב אצל הנביאים, 'חזון' לשון של 'חיזיון', היינו שאדם זוכה לראות פנימיות.

וכשאדם זוכה לכח הזה – לחבר בין ה'חצי זעם' וה'חצי נחמה', ולדעת שבתוך כל הדברים הקשים – יש דרך איך להעלות אותו אל הקדושה, הוא חי חיים אחרים לגמרי...

ועפ"י זה יכולים אנו להבין את העניין שעמו התחלנו, איך יכול להיות שדווקא ב'שבת חזון' – שהיא בתוך תשעת הימים, שבת שלפני תשעה באב – יהיה ענין של גילוי אור, עד שאפשר להגיד שזו השבת הכי מעולה בשנה, כי מחמת שיש את ה'**חצי זעם**' הזה, ואני מחפש בתוך ה'חצי זעם' איפה יש ה'**חצי נחמה**', זו השלימות, ודווקא בזמן כזה, כי הרי ענין ההתאבלות על החורבן הוא לא דבר ששכיח ומצוי כל השנה, אבל בימים כאלו, שהם ימים של התאבלות על החורבן – יכולים לזכות לזה...

ואיתא בדברי רבינו לשון נעימה ונפלאה מאד (ליקו"מ ח"ב סי' ס"ז) כשעוסק בדיבורו על החורבן, אומר רבינו: "**וְהִנֵּה מַה שֶּׁעָבַר אַיִן, כִּי כְּבָר נִשְׂרַף בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ**"; לכאורה זה היה קצת פחד לומר זאת – 'מה שהיה היה, כבר נשרף ביהמ"ק'... אבל רבינו אומר את זה!

ממשיך רבינו לומר: "**אַךְ כָּעֵת**" – 'אך' זה לשון של תשובה, אותיות כ"א, שהוא שם התשובה (ליקו"מ ח"א סי' ו), רמז לכ"א ימי בין המצרים, '**כעת**' – עכשיו, "**שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְצַפֶּה לָשׁוּב אֵלֵינוּ וְלַחֲזֹר וְלִבְנוֹת בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ**" – איזו לשון נפלאה! איך רבינו מתאר זאת באופן נפלא: '**שהשם יתברך מצפה לשוב אלינו ולבנות בית מקדשנו**', אומר רבינו: "**רָאוּי לָנוּ שֶׁלֹּא לְעַכֵּב, חַס וְשָׁלוֹם, בְּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ**" – אנחנו צריכים לראות שלא נעכב את בנין ביהמ"ק ח"ו, "**רַק לְהִשְׁתַּדֵּל בִּבְנְיָנוֹ**", וממשיך שם רבינו לומר, שעל כן צריכים לקום בחצות וכו'.

הרי שרבינו נותן לנו כבר מבט אחר על כל הדברים האלו – מהי ההתאבלות על חורבן ביהמ"ק בימים אלו, ומה ענין אמירת תיקון חצות, כל זה הוא בתור "**שֶׁלֹּא לְעַכֵּב, חַס וְשָׁלוֹם,**

בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, רַק לְהִשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָנוֹ״.

זה מזכיר לי סיפור על הרה״ק ממונקאטש זי״ע [בעל ״מנחת אלעזר״], שהוא עשה פעם נסיעה לארץ ישראל, ועיקר כוונת נסיעתו היתה כדי להיפגש עם ר׳ שלמה אליעזר אלפאנדרי – ״הסבא קדישא״, שהיה אז כבר בגיל מאה ועשר.

כבר לפני כן עשה עמו הרבי ממונקאטש קשר ע״י מכתבים וכו׳, ואח״כ נסע להיפגש עמו, וזה היה כמו דוגמא לרצונו של הבעש״ט הקדוש להיפגש עם ה״אור החיים״ הקדוש – כן רצה הרבי ממונקאטש להיפגש עם הסבא קדישא.

יש ספר ״מסעות ירושלים״ ובו כל הסיפור איך שנסע וכו׳; הוא היה מהקנאים הגדולים נגד כל הקליפות שבארץ ישראל, אבל הוא אמר שהוא מוכרח להיפגש עם ר׳ שלמה אליעזר אלפאנדרי – ״הסבא קדישא״, וכמובן זה היה בתקווה לעורר רחמי שמים על הגאולה, ועל כן עשה נסיעה.

ופלאי פלאים שזה היה ממש כמה ימים קודם שהסתלק, הם נפגשו כמה פעמים ביחד, ואז הוא הסתלק, וראו שהקשר שהיה אז הוא היה קשר בשמים וכו׳.

והסיפור שהיה זה מזכיר מאד את לשון רבינו כאן: ״**שֶׁלֹּא לְעַכֵּב, חַס וְשָׁלוֹם, בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, רַק לְהִשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָנוֹ**״, ומעשה שהיה כך היה:

באחת מהפגישות שלהם יחדיו, הרב ממונקאטש ביקש לסגור את הדלת, ואף אחד מהנוכחים והגבאים לא יהיו בחדר, וכולם הוצרכו לצאת, והיו לבדם, אך היה גבאי אחד שהיה סקרן [ידוע מי היה], והוא שמע מעבר לדלת איך שהרבי ממונקאטש מתחיל לבכות ולשאול [הרבי ממונקטש דיבר אידיש, והרב אלפאנדרי דיבר לשון הקודש]: ״**הצדיק, הרבי, יגיד ויגלה: מתי יבוא הגואל צדק?**״ [כי זה היה כל ענייני, שרצה להגיע אליו, כנ״ל]. הסבא קדישא עשה אנחה גדולה, ואמר: ״**יש בני אדם שמעכבים את הגאולה**״... שזה בדיוק מה שרבינו אומר כאן: ״**שֶׁלֹּא לְעַכֵּב, חַס וְשָׁלוֹם, בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ**״.

כששמע זאת הרבי ממונקאטש, הוא פרץ בבכיה ואמר בדמעות שליש: ״**הרבי יגיד אם אני לא מאותם האנשים שמעכבים את הגאולה?**״...

הגבאי הנ״ל ששמע הדברים, רשם את כל זה לדורות, וזה מאד מרגש לראות

הנעשה בהתוועדות שני צדיקים אלו, וזה בדיוק דברי רבינו פה: "**שֶׁלֹּא לְעַכֵּב, חַס וְשָׁלוֹם, בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, רַק לְהִשְׁתַּדֵּל בִּבְנְיָנוֹ**".

וזו העבודה שלנו **תמיד**, בכל השנה, ובמיוחד בימים אלו של "בין המצרים", לעשות את הכל – לצפות ולעסוק בבנין ביהמ"ק.

כל אחד ששומע זאת מיד שואל: איך?!... להביא לְבֵנִים וכלי עבודה?... מה אעשה?! איך אבנה את ביהמ"ק?!...

חכמינו הקדושים אומרים (ברכות לג.): **כל מי שיש בו דעה, כאילו נבנה ביהמ"ק בימיו**; אם יש לאדם דעת, יש לו בנין ביהמ"ק! מהי 'דעת'? הפסוק אומר (דברים ד, לה): "**אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים**", וכמו שמסביר רבינו (ליקו"מ ח"א סי' ד): 'דעת' היינו לדעת שהכל אלקות! הן מה שנראה כטוב לי, הן מה שנראה כלא טוב לי, הכל מן השמים! אני לא מחליט, אינני מנהיג את ההגה, הקב"ה מנהיג את הכל!

הנה אנחנו אומרים בכל בוקר בתפילה "לעולם יהא אדם ירא שמים בסדר כבגלוי" וכו', והרבה לא יודעים שכל האמור שם הוא קטע שלם מ'תנא דבי אליהו' [ובאמצע מפסיקין לומר ק"ש, כי אומרים שם "ואומרים פעמים באהבה", וקורין ק"ש לצאת יד"ח אם מתאחר הזמן], ואחר ק"ש אומרים "אתה הוא עד שלא נברא העולם, אתה הוא משנברא העולם" וכו', "ברוך המקדש שמו ברבים"; את כל זה אמר אליהו הנביא, והכניסו את זה בתוך התפילה כי כתוב "וישכם ויאמר" [כלשון שם: "לעולם יהא אדם ירא שמים בסדר כבגלוי ומודה על האמת ודובר אמת בלבבו **וישכם ויאמר**", ועל כן תיקנו חכמינו הקדושים לומר זאת בתפילת ההשכמה], וכן הקטע השני הוא ג"כ לקוח משם, עד היכן שאומרים "וקיים לנו וכו' צפניה חוזך" וכו', עד לפרשת הכיור.

ושם אומרים: "**אַתָּה הוּא ה' הָאֱלֹקִים בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ, וּבִשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָעֶלְיוֹנִים, אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן, וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן**", ואח"כ מוסיפים לומר: "**וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים**", ולכאורה מדוע מוסיפים לומר זאת? הרי אמרנו מקודם שהקב"ה הוא האלקים בשמים ובארץ וכו', ראשון ואחרון וכו', ומדוע צריך לומר "ומבלעדיך אין אלהים"?

אבל פה מונח הרמז, כי הנה אלהי"ם רומז למידת הדין, שאדם חושב "עובר

עלי כל מיני דינים קשים וכו' אני גרמתי ואני עשיתי" וכו', ולכן אומרים מיד: "**וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים**" – אין מידת הדין, אין שום דבר שהולך מעצמו, הכל מן השמים!

וזה נקרא 'דעת' – כפי שמסביר רבינו שם בתורה ד' הנ"ל, היינו שאדם יודע: חסד, דין, רחמים, גבורות, הכל זה מהקב"ה! והוא ממתיק הכל ע"י שמבקש רחמים מהקב"ה; זה נקרא 'דעת'.

וזהו **כל מי שיש בו דעה, כאילו נבנה ביהמ"ק בימיו**; ביהמ"ק היה כזה אור גדול של גילוי אלקות לכל אחד מישראל, ובפרט כשאדם זכה להגיע לשם, עלה לרגל, ובא להביא קרבן וכו', נשפע עליו אור כזה נפלא!

ויכולים להרגיש מעין האור הזה, כשזוכים להגיע היום אל הכותל המערבי, ולהתפלל שם, מרגישים איזה ניצוץ קטן של גילוי אלקות, בחינת "**וּבְמֹרָא גָּדֹל – זו גילוי שכינה**", כל אחד כפי ענייננו מעט.

אבל '**מי שיש בו דעה**' – שמכנים בדעתו שכל דבר זה מהקב"ה, כל ה'**חצאים**' הנ"ל – אם זה חצי הגוף שלי, חצי הנשמה שלי, חצי אני בעצמי, וביחד עם ביתי – אשתי, או אשה עם בעלה, זה אחד, וגם בזה לפעמים יש ענין של חסד ולפעמים גבורה, לפעמים הוא רוצה ככה – ואשתו רוצה אחרת, ויש התנגשות של חסד ודין, כשיודעים שהכל מהקב"ה, וזו '**צורה אחת**', זה כבר המתקה אחרת לגמרי... ועי"ז '**כאילו נבנה ביהמ"ק בימיו**', כי זה נקרא בנין ביהמ"ק!

השאלה היא: איך זוכים להגיע ל'דעת' הזאת? כאמור, 'דעת' הוא חיבור בין חסד לדין, והוא חיבור בין חסד לדעת, והשאלה העיקרית היא: איך זוכים להגיע ל'דעת' הזאת? איך זוכים לאחד את שני 'חצי צורות' אלו – הגוף והנשמה, איש ואשה, אדם וכל ענייניו בכל עסקיו בכל החיים? איך זוכים להגיע ל'דעת' הזאת?

רבינו הוא זה שפותח לנו את השער בכל מקום, ומגלה לנו שעל ידי הדיבור זוכים להגיע ל'דעת' [זה אמנם כתוב בכל הספרים הקדושים, אבל רבינו התמקד בנקודה הזאת]; 'דעה' ו'דיבור' הם מאוחדים ביחד, וכמו שאנו אומרים בפזמון "**האדרת והאמונה לחי העולמים**", שדרך אגב הוא פזמון של המלאכים, זה קטע מברייתא דרבי ישמעאל שהוא שמע בשמים, ואת זה אנו אומרים בתפילת שחרית של

שבת, ושרים את זה בעיתותי רצון[היו כאלו שאמרו את זה גם בזמנים אחרים, אבל מקובל אצל העולם שאומרים את זה בשבת, קודם אמירת "ברוך שאמר", כי ב'רוך ש'אמר ו'היה ה'עולם ר"ת 'בְּשָׁוֶה', וכתוב בספרים, שהטעם כי אז אנו **בְּשָׁוֶה** עם המלאכים, המלאכים אומרים שירה – וגם אנחנו אומרים את השירה של פסוקי דזמרה, ועל כן בשבת, קודם "ברוך שאמר", אחר שאומרים "הודו לה' כי טוב" – כל הכ"ו 'הודו', אומרים בפזמון "האדרת והאמונה לחי העולמים" – השיר של המלאכים, כי הנה, זה עפ"י אותיות הא"ב, ובאות ד' אומרים: **"הדעה והדיבור לחי העולמים"**; רואים מזה שיש קשר ישיר, חזק ואמיץ, בין 'דעה' ל'דיבור', איך זוכים להגיע ל'דעה'? ע"י 'דיבור'!

וזה תורה והסבר ודרוש גדול ועמוק מאד מהאר"י הקדוש [עוד שלושה ימים תהא ההילולא קדישא של האר"י הקדוש, והוא מסביר את זה הרבה בדרושים של יציאת מצרים]: **מה היתה הגלות של מצרים ומה היתה הגאולה ממצרים? אומר האר"י הקדוש, שהגלות היתה 'גלות הדעת', וכאמור לעיל העניין, שאדם לא מבין שהכל מן השמים – הן החסד והן הגבורה, ולמה היתה 'גלות הדעת'? כי היתה 'גלות הדיבור', הדיבור היה בגלות!**

עד שזה גרם, כביכול, אצל משה רבינו שכתוב (שמות ו, ל) "הֵן אֲנִי עֲרַל שְׂפָתַיִם", ופירשו צדיקים שזאת בגלל שעם ישראל לא זכו לשלימות הדיבור, וזה גורם שגם הצדיק והמנהיג מרגיש קושי בדיבור, כי אם עם ישראל – כל התלמידים וכל החסידים – היו משלימים את הדיבור שלהם, גם הצדיק היה מקבל דיבורים שלמים וחזקים, אבל בגלל שהיתה הדעת בגלות – וממילא הדיבור היה בגלות – זה גרם את כל קושי השעבוד, המרירות – "בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים" וכו', שכל זה הוא ענין של 'חצי', כי אמנם הגוף היה בעינוי ודברים קשים וכו', אבל העיקר היה על הנשמה, שלא יכלו ללמוד תורה, להידבק בהקב"ה, "וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה" – לא היתה להם אמונת חכמים בשלימות; כל זה גרם להם חסרון הדעת שהגיע מחסרון הדיבור.

אבל משה רבינו מסר את נפשו ללכת לנשמות ישראל, לחזק אותם, ללמד אותם, לפתוח את הפה שלהם! הוא גילה להם "אין שום עצה בעולם שנצא מן המקום הזה אלא רק לפתוח את הפה! לדבר, לבקש!"... **אתה באמת**

מרגיש מעונה ומדוכא וכו', מהי העצה? אתה 'מרים ידיים' "אין לי כח"... אבל משה רבינו הכנים תקוה בעם ישראל, וגרם להם "וַיִּצְעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה'" (שמות יד, י), **"וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעָקוּ"** (שמות ב, כג) – הבינו ש'אין לנו פה שום עצה אחרת, אלא רק לבקש ישועה מהקב"ה!'...

עד שהגיע חג הפסח, ואומר האר"י הקדוש באותו דרוש: **פסח – פה–סח**, הפה התחיל לסוח! הפה יצא מבית הכלא! והתקיים "להתיר פה אלמים" (כדברי רבינו בליקו"מ ח"א סי' ס) – הדיבור של האדם הוא קשור, האדם בבחינת אילם, ויש דרך איך לפתוח את הפה, להתיר את הקשר של הפה, ואדם יתחיל לדבר אל הקב"ה; **נעשה פה–סח**, ויצאו ממצרים!

וזהו שכתוב ביציאת מצרים (שמות יד, ב) **"וְיָשֻׁבוּ וְיַחֲנוּ לִפְנֵי פִּי הַחִירֹת"** – **'פי החירות'** היינו שהפה נהיה משוחרר, ואדם זוכה לדבר **מ**הקב"ה, ולדבר **אל** הקב"ה, וזה הביא להם את כל הישועות... הביא אותם לקבלת התורה, ואז עם ישראל קיבלו את כל השלימות שלהם! ואם לא היה אח"כ את הירידה של העגל – ע"י הערב–רב, כבר היה תיקון העולם, היו נכנסים לארץ ישראל, בונים את ביהמ"ק, והיה תיקון העולם... אבל נגרם מה שנגרם עי"ז, ואנחנו עדיין עוסקים בדברים אלו...

ופה אנחנו מגיעים לפרשת דברים – שבת חזון, עכשיו לפני תשעה באב, שאנחנו מצפים לבנין ביהמ"ק, וכלשון רבינו: **"אַךְ בָּעֵת, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְצַפֶּה לָשׁוּב אֵלֵינוּ וְלַחֲזֹר וְלִבְנוֹת בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, רָאוּי לָנוּ שֶׁלֹּא לְעַכֵּב, חַס וְשָׁלוֹם, בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ"**; ותמיד פרשת דברים יוצאת קודם תשעה באב, ומה הקשר ביניהם?

כפי האמור מובן מאד; הפרשה פותחת: **"אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל"**, הספר הזה נקרא ספר **דברים**; ב"ה זכינו לסיים[2] את ספר **בראשית** וספר **שמות** – בריאת העולם, יציאת מצרים, ספר **ויקרא** – כל הקרבנות, כלל עבודות האדם, כל ענייני הקדושה, ספר **במדבר** – כל הסיפורים של עם ישראל שהלכו במדבר, עד שזכו להיכנס לארץ ישראל, מה עכשיו השיא והפסגה? ספר **דברים**! שכל "אלה הדברים" צריכים להביא אותך ל'**דברים**'!

2 מקווים שכולם זכו... מי שלא זכה, שיתחיל מעכשיו- ספר דברים!

"אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל" – משה רבינו לימד את עם ישראל את ענין של 'דברים'! וכתוב במדרש בדיוק העניין האמור (דברים רבה א, א): הרי בפרשת שמות אמר משה רבינו (שמות ד, י) **"לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי"**, ומהו עתה שכתוב **"אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה"**? עונה המדרש: **"עַד שֶׁלֹּא זָכָה לַתּוֹרָה כְּתִיב בּוֹ 'לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי', כֵּיוָן שֶׁזָּכָה לַתּוֹרָה נִתְרַפֵּא לְשׁוֹנוֹ וְהִתְחִיל לְדַבֵּר דְּבָרִים"**; וכך הוא אצל כאו"א מישראל, שאדם שזוכה להבין שהעיקר בחיים זה **"הדברים"** – הדיבור של האדם!

'**דיבור**' זה לשון של מנהיג, וכדאיתא בגמ' (סנהדרין ח.) **"דבר** אחד לדור", שזה ענין של מנהיג, כי הדיבור של האדם, זה מה שמנהיג אותו! **<u>אדם שמדבר דיבורים טובים, דיבורים חיוביים, דיבורי שבח, יש לו תמיד דיבור טוב, הוא מצליח בכל ענייניו!</u> הוא מצליח עם עצמו – הוא זוכה לאחד את הגוף והנשמה, את שני הצורות, הוא לוקח את שני 'חצי הצורות', ומאחד אותם בשלימות אחת גדולה! הגוף מתחיל לחפש ולמצוא את הנשמה, עד שהנשמה משפיעה על הגוף! איך? ע"י הדיבור!**

כי הדיבור הוא המחבר בי הגוף לנשמה; בעשיית מצוות אתה משתמש עם כח הגוף, אבל איך אתה מגיע לנשמה? אתה אמנם מאמין שיש בזה ענין לנשמה – כגון טלית ותפילין וכו', אתה מאמין שאתה עושה את רצון הקב"ה, אבל איך אתה נכנס לתוך הנשמה שלך? מה הקשר אל הנשמה שלך? **הדיבור!**

למה? כי אדם הראשון בעת בריאתו הוא היה גולם של עפר, וכמ"ש (בראשית ב, ז) **"וַיִּיצֶר ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם עָפָר מִן הָאֲדָמָה"** – שזה הגוף, 'חצי מהסיפור', **"וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים"** – פה נשלם ה'חצי' השני, ה"חצי זעם וחצי נחמה" עכשיו נשלם, ומה קרה כזה נשלם? **"וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה"** – נעשה האדם **'לנפש חיה'**, מה הכוונה? אומר התרגום: **"וַהֲוַת בְּאָדָם לְרוּחַ מְמַלְלָא"** – הוא התחיל לדבר... ברגע שהתחברו הנשמה והגוף ביחד, כשנפח הקב"ה את הנשמה בתוך הגוף, אזי **"וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה"** – הוא התחיל לדבר... **זהו כח הדיבור, שמחבר את הגוף והנשמה ביחד!**

זהו כח דיבור שאדם מבטא, אם זה דיבור של תורה – שזוכה ללמוד תורה, אם זה תפילה – מתפלל התפילות הקבועות, מדבר אל הקב"ה, שזה ענין

התבודדות שלימדנו רבינו, **שזה קשר אמיץ, חזק וישיר בין הנשמה לגוף!**

היה תלמיד לרבינו בשם ר׳ שמואל אייזיק, שהיה צדיק נורא מאד, והתאונן פעם לפני רבינו שיש לו גוף קשה מאד, ענה ואמר לו רבינו שידבר אל האיברים שלו – אל הידיים, אל הרגליים וכו׳, לדבר אל כל אחד ואחד: ״אתה תעשה רק את רצון הקב״ה, תקיים מצוות, תלך לעשיית מצוות״; לכל האיברים!

זו הדרך שרבינו נתן לו, ואיתא בחיי מוהר״ן (סי׳ תמב): ״**וְשָׁמַע לַעֲצָתוֹ וְקַיֵּם דְּבָרָיו, עַד שֶׁזָּכָה אַחַר–כָּךְ שֶׁכָּל אֵיבָר וְאֵיבָר שֶׁדִּבֵּר עִמּוֹ בִּפְרָטִיּוּת נִמְשָׁךְ אַחַר דְּבָרָיו כָּל–כָּךְ, עַד שֶׁיָּצָא מִמֶּנּוּ הַחִיּוּת מַמָּשׁ וְנִשְׁאַר בְּלֹא כֹּחַ וְהַרְגָּשָׁה כְּלָל**״; כי זכה להגיע לכזאת דרגה, שעושה רק את רצון הקב״ה, ולא יכל לעשות שום דבר אחר...

זהו ׳כח הדיבור׳, שמחבר בין הנשמה והגוף ביחד; דיבור של תורה, דיבור של תפילה – התבודדות, דיבורים טובים עם אחרים, **בבית!** אדם תוהה: ״איך אני מסתדר בבית? איך יהיה לי שלום בית?״ עד שאומר ״מה אני צריך את זה״ וכו׳, ובפרט אדם שאין לו שכל, והוא אומר דיבורים לא טובים, דיבורים שליליים, בזה הוא הורם את הכל... כי אם כל הבניין הוא ע״י דיבורים טובים, כן להפך – דיבורים רעים ושליליים ח״ו, הורסים את הכל... אדם לא יודע זאת, ואם יהיה לו קצת שכל, הוא יחפש תמיד דיבורים טובים, איך להגיד מילה טובה, איזו התחזקות, ובזה הוא בונה את הבית!

אם יש לפעמים חילוקי דעות בבית – זה לא נורא, לא מוצאים שני אנשים עם אותה דעה, וכדברי חכמינו הקדושים: ״**כשם שפרצופיהם שונים, כן דעותיהם שונות**״; אבל החכמה היא איך לאחד אותם ביחד, וע״י דיבורים טובים – זוכים לזה, לא בדרך כעס רח״ל וצעקות וקללות ה״י, שבזה הורם את הכל... יכול להיות שבנית בנין ענק, והנה הרסת את הכל עם דיבורים כאלה רח״ל, ועל כן צריכים לחפש תמיד דיבורים טובים!

אנשים שואלים תמיד עצות לשלום בית וכו׳, ובאמת הכל תלוי ב׳קו תקשורת׳, **הכל תלוי בזה!** יש החושבים ששלום בית תלוי במתנות יקרות, טיולים, כל מיני דברים שונים וכו׳, ״זה יעשה לי שלום בית״... **לא מתחיל ולא גומר! אם אין דיבורים טובים, לא שוה כלום! תביא את כל המתנות הכי יקרות – שים בפח... זה**

לא שוה שום דבר! <u>דיבור אחד טוב – יותר שוה מהכל!</u>

ובזה אנחנו מאחדים ביחד את כל ה'חצאים' הנ"ל, ולבסוף – כפי שאמרנו – יש דרך להפוך את הגוף לנשמה, דהיינו שהנשמה תאיר כ"כ עד שהגוף ג"כ יאיר לנשמה, ואותו דבר בזוגיות ובכל דבר, כשמשתמשים עם דיבורים קדושים, ובכל דברי מחפשים דרך של דיבור טוב, נזהרים בתכלית הזהירות שלא להגיע לדיבורים שליליים, שזה הכי גרוע, אז אדם זוכה לחיים הכי טובים...

זה מה שאנחנו קוראים לפני תשעה באב: **"אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל"** – **'כל ישראל'** דייקא, היינו כל יהודי: גדולים, קטנים, בינוניים, ילדים, בחורים, מבוגרים, אברכים, לא משנה! כולם! **'כל ישראל'!** לכולם משה רבינו אומר את "משנה תורה", שזו חזרה על כל התורה, וזה מוסר!

מקובל מהחתם סופר, שהיה לומד בכל יום שיעור בספר דברים, הוא היה אומר דרשות ויש לו תורות וכו', ובכל יום למד קטע מספר דברים, זה היה ספר המוסר שלו!

והספר הזה מתחיל: **"אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל"**, הסוד מונח מילים אלו: **"אלה הדברים" – דיבורים!**

והנה אדם יגיד: איזה 'דיבורים' מדובר? דיבורי חיזוק, מוסר, על מה מדובר? ממשיך הפסוק: **"בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּמִּדְבָּר בָּעֲרָבָה מוֹל סוּף בֵּין פָּארָן וּבֵין תֹּפֶל וְלָבָן וַחֲצֵרֹת וְדִי זָהָב"** – יכולים לפרש כל מילה פה, אבל מהו המסר העיקרי כאן? **בכל מצב שאתה נמצא, באיזה זמן בחיים, באיזה שלב בחיים, לאיזה מצב שנקלעת – יש דיבורים בשבילך!** אם אתה "בעבר הירדן", אתה "במדבר", אתה "בערבה", אתה "מול סוף" [רש"י אומר שאנחנו לא יודעים אפילו היכן כל המקומות האלו... אז רש"י דורש את זה על עניינים שונים שהיו לעם ישראל – לא היה מקום שנקרא 'די זהב', אבל רומז לעגל הזהב, וכן לא היה מקום שנקרא 'לבן', אבל רומז על המן וכו'], אתה 'די זהב' – יש לך יותר מדי כסף, או אין לך מספיק כסף, מהי העצה? **"אֵלֶּה הַדְּבָרִים"** – תבקש את הקב"ה!

"מה אעשה? אינני יודע איך לכסות את כל החובות והחשבונות" וכו', אדם לא יודע אפילו איך יתחיל וכו', תגיד להקב"ה 'די זהב': **הנה, רבש"ע, כל**

הכסף בא ממך – "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם ה' (חגי ב, ח), **אז אני יודע שהכתובת אליה אני בורח היא לבקש מהקב"ה!**

ואפילו אם אתה ב"עבר הירדן" – עובר על האדם כל מיני דינים, 'ירדן' – 'יורה דין', וכן נמצא "במדבר" – מרגיש כמדבר שממה, "בערבה" וכו', כל מיני עניינים שמרומז בכל אחד את העניין של **'חצי זעם וחצי נחמה'**; במילה 'ירדן' יש ענין של 'דין', אבל גם מונח ענין של 'יֵרד דין' – איך להוריד את הדין, איך לבנות את החסד! "במדבר" – זה מדבר שממה, שאדם מרגיש שהוא והלך ותועה במדבר, אבל יש גם את ענין ה'דיבור' שמרומז במילה 'מדבר', שזה מה שמוליך את האדם למחוז חפצו, שיזכה לצאת מהמדבר! "בערבה" – זה מרמז גם על 'עריבות' ומתיקות, מרמז על לימוד התורה – על השפתיים, שהן כמו ערבות (כדברי רבינו בליקו"מ ח"א סי' ע"ד).

וכן כל העניינים – "מול סוף", שרומז לים סוף (כדברי רש"י), שזה זיווגו של אדם ופרנסתו של אדם, והוא "מול סוף" – הוא תקוע, הוא לא יודע מה לעשות... **"אֵלֶּה הַדְּבָרִים"** – הדיבור שלך! עם הדיבור שלך אתה תעבור את הים סוף! תזכה לעבור את הכל! תמצא את הזיווג שלך! תוציא את כל הדמיונות מהראש שלך!

זה אמנם לא קל, בפרט כשאדם יותר מבוגר – יש כל מיני דמיונות, ותוהה "מהי העצה?"... הוא לא מבין שזה בגלל שחסר לו חצי מהנשמה והגוף שלו, ולכן כך עובר עליו, וזו המצוה הגדולה ומתנת חינם שהקב"ה עוזר וזוכים להתחתן בגיל מוקדם, שאז אדם כבר ניצל מזה, והוא לא מגיע לכל הבלבולים האלו... אבל אם הוא כבר נמצא על הים סוף, והוא מרגיש ממש "מה יהיה פה?!"... **הדיבור! "רבש"ע תציל אותי! רק אתה יכול להציל אותי! ואני יודע שאתה איתי פה, ואסור לי לבד עשתונות, ותהיה לי ישועה!"...**

כשאדם יודע את זה – הוא הולך הלאה: "בֵּין פְּארָן וּבֵין תֹּפֶל" – 'פארן' זה אותיות 'אפר', שמרגיש עצמו עפר ואפר, שזה ניסיון: מצד אחד מרגיש עפר ואפר, אבל זה מה שגורם לו להיות שלימזל – מתרשל מהכל, **לא! אני אמנם עפר, אני אפר, אבל אני גם פאר – אני מתפאר! זה לא סותר!**

יש דברים שמצד אחד הם 'אפר', ומצד שני הם 'פאר', וכמו שרבינו מביא

בתורה האחרונה בליקו"מ – ח"ב סי' רכ"ה, שרבינו מסביר שיש ענין של שפלות, אבל יש ענין של (דה"ב יז, ו) "וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי ה'" – זה לא סותר! אתה יכול להיות בשפלות – עפר ואפר, ואתה יכול להיות בהתפארות, בחינת "וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי ה'"...

"וּבֵין תֹּפֶל" – 'תֹּפֶל' זה לשון של 'תָּפֵל', אבל זה גם לשון של 'תפילה', שאדם יודע שלכל דבר הוא יכול להגיע ע"י תפילה!

"וְלָבָן" – שיזכה ל'ליבון עוונות', בגדי לבן זו קדושה גדולה, אבל 'לבן' זה גם ענין של רמאות, יש את לבן הארמי, וצריכים תמיד להיזהר שאדם לא יגיע לדברים כאלו...

"וַחֲצֵרֹת" – זה כל הסוד האמור: 'חצי צורות', שאדם יֵדַע שאמנם הוא מרגיש שהוא בחוץ – בחצר, אבל עוד מעט הוא יגיע לאחד את החצי השני!

ועל ידי זה יזכה ל"וְדִי זָהָב" – יהיה לו שפע, לא יחסר לו כלום! הוא יזכה להתחתן בקדושה, ורבינו אומר שפרנסה באה לאדם ע"י אשתו, ויהיה "די זהב" – יהיה לו שפע!

היה סיפור שפעם איזה אדם הגיע להרה"ק ר' שלמה מראדומסק זי"ע [בעל "תפארת שלמה"], והוא זי"ע היה כהן, ואותו יהודי בכה לפניו שאין לו פרוטה לנשמה, והוא לא יודע מה לעשות עם עצמו, ואמר: "**רבי, אני כזה עני ואביון!**"...

מיד כששמע זאת ר' שלמה – קפץ ממקומו וצעק "תוציאו אותו מכאן!"...

לא הבינו מה קרה, ומיד אמר ר' שלמה: "**הרי חכמינו הקדושים אומרים: 'עני חשוב כמת', ואני כהן! תוציאו אותו מכאן!**"...

האדם הזה מאד נבהל, וכבר פנה לצאת, ואז הורה לו ה"תפארת שלמה" שיישאר, והוא סיפר שאשתו הולכת ומחפשת עבודה לנקות חצרות של בני אדם וכו', ענה ואמר ר' שלמה: "**אשתך מנקה חצרות? לא יחסר לך כלום... יהיה לך שפע! בזכות האשה יהיה לך שפע!**"...

ובאמת, יום למחאת אשתו הלכה לנקות איזה חצר, וכשחפרה באיזה מקום – מצאה שם אוצר, ואז אמר ה"תפארת שלמה", שהוא ידע את זה מהפסוק הזה: "**וַחֲצֵרֹת וְדִי זָהָב**" – כשמדובר ב'חצרות', אזי 'ודי זהב', לא יחסר כלום...

ובהמשך למה שדיברנו: כשאדם יודע שהבית שלו זה '**חצרות**' – חצר קודש, בחינת מה שאמרנו היום (ראש חודש

מנחם אב) בהלל (תהלים קטז, יט) הקב״ה יעזור לנו שנזכה שימים אלו ״**בְּחַצְרוֹת בֵּית ה׳ בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָ‍ִם**״, יתהפכו לששון ושמחה, ה׳חצי׳ הזה היינו שהבית יהיה ״**בְּחַצְרוֹת**״ – ׳חצי יהיה כולם נחמה כפולה, ובעז״ה יהיה צורות׳, שאני יודע שאני חצי, ואשתי חצי, ואשה יודעת את זה – אני חצי, ובעלי חצי, אזי אז יש ״**בֵּית ה׳**״, ומתקיים ״**בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָ‍ִם**״ – זה בנין ירושלים! זה בנין הדעת – בנין ביהמ״ק!

בנין ביהמ״ק, והגאולה השלימה!

זכות הדפסת והפצת הגיליון

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע״ה, ולע״נ הרה״ח ר׳ בנימין ביניש בן ר׳ יחזקאל שרגא נ״י ולעילוי נשמת מיכל רונית ע״ה בת שרה ויצחק.

להצלחת בנימין בן אהרן נ״י וכל משפחתו ולהצלחת כל התורמים והעוסקים במלאכת הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ״י
הילד ישי בן סילקא יעל נ״י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ״י
נעמי מרים בת חוה תחי׳
סילקא יעל בת אביבה תחי׳
משה בן אירן נ״י

ולע״נ ר׳ שלמה חנוך חרש ז״ל בן ר׳ ישראל משה, האשה ליאת שרה בת מרדכי ע״ה, ר׳ יעקב דוד בן אברהם ז״ל, מרת איטה בת הירש, האישה הכשרה מרת חנה בילא בת ברוך ע״ה. ולעילוי נשמת הדסה שולמית בת יצחק מנחם שיבלט״א. לע״נ אליעזר שלמה ז״ל בן בנימין שיבלחט״א. לע״נ אהרן בן שלמה ז״ל, לע״נ הילד יהונתן ז״ל בן אושרה דינה תחי׳ ולע״נ סיוון בת אליהו ע״ה

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון ״אשי ישראל״ בכתובת
3070817gm@gmail.com